

คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร Characteristics of local leaders in Na Pho Phatthana Subdistrict Municipality, Sawi District, Chumphon Province

ภาภรณ์ อัจกลับ^{1*}, จักรวาล สุขไมตรี²
Phaphornan Adjaklub^{1*}, Jagraval Sukmaitree²

^{1,2}หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

^{1,2}Master of Political Science Program, Suan Sunandha Rajabhat University

Corresponding author's e-mail: s65563825029@ssru.ac.th ^{1}, Jagraval.su@ssru.ac.th ²

Received: September 14, 2025

Revised: October 13, 2025

Accepted: October 14, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัญหาความเป็นผู้นำท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร และ 2. นำเสนอคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สังคมและคุณภาพชีวิต การเมืองและการบริหาร ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 17 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูชำนาญการ และผู้ประกอบการธุรกิจ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์หาค่าสรุปสาระสำคัญ ผลการศึกษา พบว่า 1. สภาพปัญหา ได้แก่ 1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่ไม่ครอบคลุม 1.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่สอดคล้องกับบริบท 1.3 ด้านการศึกษา กิจกรรม ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการที่ไม่ต่อเนื่อง 1.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการที่ไม่เข้มงวด 1.5 ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต การว่างงาน ขาดบุคลากรและเครื่องมือทางการแพทย์ สำหรับดูแลกลุ่มเปราะบาง 1.6 ด้านการเมืองและการบริหารที่ยังขาดการมีส่วนร่วมและทักษะการทำงานที่เหมาะสม 2. คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ได้แก่ 2.1 ควรมีการลงพื้นที่สำรวจเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน 2.2 ควรมีการศึกษาฝึกอบรมพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการผลิตสินค้า OTOP 2.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย รณรงค์จัดกิจกรรมนันทนาการ และวัฒนธรรมประเพณีตามเทศกาลประจำปี

2.4 ควรมีมาตรการบังคับใช้กฎหมาย ตัดไม้ จัดการขยะ และลดการปล่อยของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมอย่างเข้มงวด
2.5 ควรจัดกำลังคนและอุปกรณ์ทางการแพทย์สำหรับดูแลกลุ่มเปราะบาง และวางระบบรักษาความปลอดภัย ให้ครอบคลุม
ทั่วพื้นที่ 2.6 ผู้บริหารเทศบาลต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความโปร่งใส จัดสรรอัตรากำลังคน
ให้ตรงกับความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, การบริหารท้องถิ่น, คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this study were: 1. to study the leadership dynamics of the Na Pho Phatthana Subdistrict Municipality in Sawi District, Chumphon Province, and 2. to propose the characteristics of local leaders appropriate for solving problems related to infrastructure, economic development, education, religion, culture and recreation, natural resources and the environment, social well-being and quality of life, as well as politics and administration in Na Pho Phatthana Subdistrict Municipality, Sawi District, Chumphon Province. This research employed a qualitative approach. The research instrument was an interview form administered to 17 key informants, including community leaders, school directors, experienced teachers, and business entrepreneurs. The sample group was selected purposively, and data were analyzed through synthesis, interpretation, and extraction of key conclusions. The findings revealed that: 1. the major problems included 1.1 incomplete infrastructure and public utilities; 1.2 economic development that was not aligned with the local context; 1.3 discontinuity in educational, religious, cultural, and recreational activities; 1.4 weak enforcement of natural resource and environmental management; 1.5 social and quality of life issues such as unemployment and shortage of medical personnel and equipment for vulnerable groups; and 1.6 political and administrative limitations, particularly insufficient participation and lack of appropriate skills among municipal personnel. 2. The desirable characteristics of local leaders for problem-solving included: 2.1 conducting field surveys to collect data for improving infrastructure; 2.2 providing training and skill development to promote occupations and encouraging OTOP product development; 2.3 utilizing public communication, such as community broadcasting, to promote recreational and cultural activities on a continuous basis in accordance with annual festivals; 2.4 enforcing laws strictly regarding logging, waste management, and industrial pollution control; 2.5 allocating medical personnel and equipment for vulnerable groups, as well as establishing comprehensive public safety systems; and 2.6 serving as role models by fostering political participation, ensuring transparency, and allocating personnel in accordance with their knowledge and abilities to enhance efficiency and effectiveness in municipal administration.

Keywords: leadership, local administration, local leader characteristics

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เป็นแผนพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) ซึ่งแปลงยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงมุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีกรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมายอนาคตประเทศไทยในปี 2579 ซึ่งกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี เป็นกรอบที่แผนพัฒนาฯ 13 มุ่งตอบสนองวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดภายใต้ระยะเวลา 5 ปีต่อจากนี้ไปพิจารณาจากการประเมินสภาพแวดล้อมการพัฒนาทั้งจากภายนอกและภายในประเทศที่บ่งชี้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศ และการสะท้อนถึงโอกาสและความเสี่ยงในการที่จะผลักดันขับเคลื่อนให้การพัฒนาด้านต่าง ๆ บรรลุผลได้ในระยะเวลา 5 ปีแรก ของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ทั้งนี้โดยได้คำนึงถึงการต่อยอดให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่องภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับต่อ ๆ ไป ดังนั้น การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา ได้กำหนดพันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาขององค์กรโดยมุ่งเน้นการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในลักษณะเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น โดยมีการบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำเพื่อเชื่อมโยงความสะดวกในการเดินทางและการขนส่งของประชาชน พร้อมกับการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและประเพณีท้องถิ่น รวมถึงการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับการจัดการพลังงานทดแทนและพลังงานยั่งยืน เพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต นอกจากนี้ เทศบาลยังมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารที่ดีเพื่อสร้างความมั่นคงและความโปร่งใสในการบริหารงาน รวมถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วยการส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนาความสามารถของประชาชนในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับสากล แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การพัฒนาเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา พบว่า การกำหนดเป้าหมายและงบประมาณโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนดำเนินงานบางส่วนยังขาดการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และปัญหาในพื้นที่จริง ส่งผลให้เกิดปัญหาในการตั้งงบประมาณโครงการผิดประเภท ตลอดจนการเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่สอดคล้องกับระเบียบ (สมชาติ กิจยรรยง, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบทางวิชาการที่ชี้ให้เห็นว่า ความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านการจัดการและการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการออกคำสั่งหรือการมอบหมายงานที่ไม่ชัดเจน ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ย่อมไม่สามารถสร้างแรงจูงใจและไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและบุคลากรในด้านการสื่อสารและการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ แรงจูงใจยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวกหรือเชิงลบในกระบวนการทำงานของบุคลากร เช่น ความมุ่งมั่นและความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ในทางตรงกันข้าม หากปราศจากแรงจูงใจย่อมทำให้บุคลากรขาดความใส่ใจและไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานในระยะยาวขององค์กร ทั้งนี้ ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยสู่ยุค Thailand 4.0 ผู้นำท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่สามารถกำหนดทิศทางการทำงาน การพัฒนาบุคลากร และการปรับโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับความต้องการของการเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำที่มีคุณภาพควรมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหาร มองการณ์ไกล แก้ไขปัญหาอย่างชาญฉลาด

ทำงานเป็นทีม เน้นความสามัคคี สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในองค์กร สนับสนุนและเปิดโอกาสให้บุคลากรเติบโตในสายงาน และสามารถเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ อันเป็นคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์อย่างแท้จริง

ทั้งนี้ แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำและการบริหารท้องถิ่นอยู่บ้างในระดับประเทศและระดับภูมิภาค หากแต่ส่วนใหญ่ยังคงมุ่งเน้นการศึกษาภาพรวมเชิงนโยบายและแนวทางการบริหารเชิงทฤษฎี ขาดการวิเคราะห์เชิงลึก ที่สะท้อนคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นเชิงปฏิบัติการภายใต้บริบทจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบทที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากร การศึกษาครั้งนี้จึงมีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นการเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการ ด้วยการนำเสนอ ข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ดังนั้นจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา ยึดถือปฏิบัติตาม การมีส่วนร่วมกับคนในชุมชนในการจัดบริการสาธารณะเพื่อร่วมกันเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นของคนในชุมชนตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ตั้งแต่ระดับโครงสร้างพื้นฐานการดำรงชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจ การให้การศึกษา ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคม ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ประสบความสำเร็จร่วมกันอย่างยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความเป็นผู้นำท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
2. เพื่อนำเสนอคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สังคมและคุณภาพชีวิต การเมืองและการบริหาร ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจสำคัญในการปฏิบัติงานการให้บริการสาธารณะตามพันธกิจ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ 3) ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ 4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต และ 6) ด้านการเมืองและการบริหาร โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ ทั้งในมิติของที่อยู่อาศัย ระบบคมนาคม สื่อสาร พลังงาน และสาธารณูปโภคอื่น ๆ โดยโครงการโครงสร้างพื้นฐาน มักต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนและบริหารจัดการอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งนี้ เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนาได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การพัฒนาประปาหมู่บ้าน ไฟฟ้าสาธารณะ ถนนปลอดภัย และการติดตั้งกล้อง CCTV (เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา, 2566)

2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นฐานสำคัญของรายได้และการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากเศรษฐกิจอ่อนแอ ย่อมกระทบต่อคุณภาพการบริการสาธารณะ การพัฒนาเศรษฐกิจจึงต้องสร้างสมดุลระหว่างรายได้ การประกอบอาชีพ การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และการพัฒนาหน่วยเศรษฐกิจใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง (จรัส สุวรรณมาลา, 2558) ทั้งนี้ เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนาได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับตำบลสู่สากล

(เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา, 2566)

3. ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ เป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนามนุษย์และสังคม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ ควบคู่ไปกับการบำรุงรักษาศาสนา วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความสามัคคีในชุมชน (พฤษภา เครือแสง, 2558) ทั้งนี้ เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนาได้จัดทำยุทธศาสตร์ เช่น การปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนท้องถิ่น (เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา, 2566)

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการคุ้มครอง ปันฟู และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาลพิษ อย่างไรก็ตาม ยังมีอุปสรรค เช่น การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มงวด และการขาดกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน (เสาวนีย์ เกริกฤกษ์, ม.ป.ป.; ศิริพร รักษ์เจริญ, 2559) เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนาได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการกำจัดขยะ และการปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชน (เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา, 2566)

5. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนเป็นพันธกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรม สุขภาวะ และทักษะชีวิตที่ดี (พัชรพร ทองจันทร์นาม และภักดี โพธิ์สิงห์, 2562) เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนาได้กำหนดยุทธศาสตร์ เช่น การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเยาวชน การส่งเสริมกลุ่มอาสาสมัคร และการจัดงบประมาณดูแลกลุ่มเปราะบาง (เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา, 2566)

6. ด้านการเมืองและการบริหาร การเมืองท้องถิ่นควรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่น (เศรษฐพร หนูหนู และคณะ, 2560; ณัฐสุวัชร เส็งกิ่ง, 2560; สมยศ รัตนปริยานุช, 2565) ทั้งนี้ เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนาได้วางยุทธศาสตร์ด้านการเมืองและการบริหาร เช่น การประสานงานงบประมาณ การพัฒนาผู้นำท้องถิ่น และการยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล (เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา, 2566)

คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่น

ภาวะผู้นำมิได้เป็นเพียงคุณลักษณะเฉพาะตัวที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ แต่เป็นกระบวนการใช้อิทธิพลทางสังคม ซึ่งบุคคลหนึ่งสามารถชักนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามโดยสมัครใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยองค์กรหรือสังคม ลักษณะของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพนั้นประกอบด้วยความสามารถในการกำกับดูแล ตัดสินใจ บริหารจัดการ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร ตลอดจนการใช้อิทธิพลในการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญในด้านวิชาการ การปฏิบัติงาน และความเป็นผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง เพื่อยกระดับองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศ จากการจำแนกประเภทภาวะผู้นำโดยนักวิชาการ มีทั้งภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน มุ่งความสัมพันธ์ มุ่งการมีส่วนร่วม และมุ่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแต่ละประเภทล้วนมีบทบาทและอิทธิพลที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะการรักษาบุคลากรและสร้างสมรรถนะขององค์กร ในทางทฤษฎีได้มีการศึกษาแยกได้เป็นกลุ่มสำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำ (trait theories) ที่เน้นความเป็นมหาบุรุษ ทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำ (behavioral theories) ที่เน้นพฤติกรรมการบริหารและความสัมพันธ์ และทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (situation theories) ที่เน้นการปรับเปลี่ยนตามบริบทและความจำเป็นขององค์กร

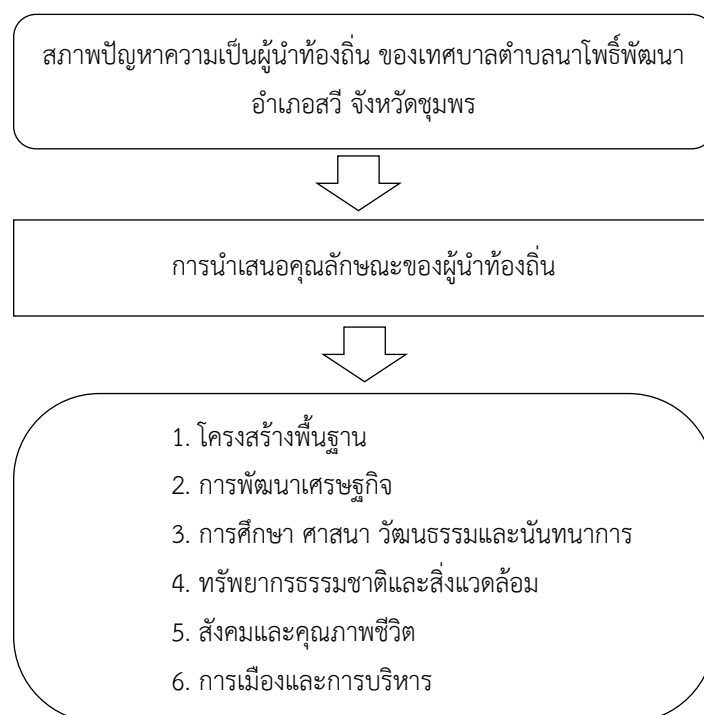
ดังนั้นคุณลักษณะของผู้นำที่ดีตามการวิจัย ประกอบด้วยความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่น ความคิดริเริ่ม ความสามารถในการประสานงาน การจูงใจผู้ตาม และการวางเป้าหมายอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้บุคลิกภาพของผู้นำยังมีผลต่อความศรัทธาและความพึงพอใจของผู้ใต้บังคับบัญชา การนำองค์กรสู่ความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่เปี่ยมด้วยวิสัยทัศน์ วางกลยุทธ์ และสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรทุกระดับ จึงสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อการดำเนินงานและความอยู่รอดขององค์กรอย่างยิ่ง โดยผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะ

เชิงบวกอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความสำเร็จและยั่งยืนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า การพัฒนาท้องถิ่นจำเป็นต้องดำเนินงานอย่างรอบด้าน โดยเริ่มจากด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจต้องเสริมสร้างความมั่นคงทางรายได้และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การดำรงรักษาเอกลักษณ์ท้องถิ่น และการเสริมสร้างความสามัคคีของคนในสังคม ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการต้องดำเนินไปอย่างมีระบบ เน้นการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน เพื่อป้องกันปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในระยะยาว ขณะที่ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมรอบด้าน และชุมชนเข้มแข็ง มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ส่วนด้านการเมืองและการบริหาร จำเป็นต้องยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ จำเป็นต้องบูรณาการทั้งหกด้านเข้าด้วยกัน โดยมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม และมีความสามารถในการบริหารจัดการ เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงแก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่น เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำแนวคิดทฤษฎีของแผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา ปี พ.ศ. 2566-2570 โดยผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในงานวิจัยไว้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหารหรือมีหน้าที่ความรับผิดชอบสำคัญในพื้นที่เทศบาล มีประสบการณ์ทำงานหรือมีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหาร การพัฒนาชุมชน หรือการจัดการธุรกิจในเขตเทศบาลอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างการบริหารงานท้องถิ่น และสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาผู้นำท้องถิ่นเป็นอย่างดี แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มข้าราชการภาครัฐ และเอกชน จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร จำนวน 2 คน ผู้ประกอบการธุรกิจในพื้นที่เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร จำนวน 4 คน ครูชำนาญการ และข้าราชการบำนาญ จำนวน 3 คน 2) กลุ่มประชาชน จำนวน 8 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 6 คน ประชาชนที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเขตเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 17 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือสำหรับการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (in - depth interview) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาความเป็นผู้นำท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 3 คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสม เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงประจักษ์ โดยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยโทรศัพท์ประสานงานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเบื้องต้นก่อนเพื่อนัดหมายวัน เวลา สถานที่ เพื่อเข้าทำการสัมภาษณ์ จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive random sampling)

3.3 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์ พร้อมชี้แจงวันนัดหมาย และสถานที่ ในการเข้าสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนโดยอาศัยการจดบันทึก การบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ และบันทึกภาพร่วมกับผู้ให้สัมภาษณ์

3.4 ตรวจสอบและคัดแยกข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการสังเกต บันทึก สัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1) คือ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความเป็นผู้นำท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร และข้อ 2) คือ เพื่อนำเสนอคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ด้านโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สังคมและคุณภาพชีวิต การเมืองและการบริหาร ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 การจัดระเบียบข้อมูล (data organizing) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงมาถอดบทเรียนและจัดกลุ่มของข้อมูลตามเนื้อหา ส่วนข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกนำมาจัดเกลาและเรียบเรียงลำดับตามเนื้อหาเช่นกัน สำหรับการบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้ใช้วิธีจัดเก็บไฟล์ภาพต่าง ๆ ไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์โดยตั้งชื่อข้อมูลตามเวลาสถานที่และเนื้อหาให้ครบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2 การจัดแสดงข้อมูล (data display) หลังจากจัดระเบียบข้อมูลแล้วเสร็จ นำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดแสดงด้วยการพิมพ์เนื้อหาจากคอมพิวเตอร์ และแสดงภาพหน้าจอ คอมพิวเตอร์ต่อจากนั้นทำการคัดเลือกเนื้อหาและภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อร้อยเรียงเรื่องราวให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตามลำดับเหตุการณ์ และลำดับกิจกรรมที่สอดคล้องกับการลงเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่

4.3 การหาข้อสรุป การตีความและการตรวจสอบความถูกต้องประเด็นของผลการวิจัย (conclusion interpretation and verification) โดยการสังเคราะห์ตีความหาข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม ในขั้นตอนนี้ได้เปรียบเทียบเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เทียบกับภาพถ่ายที่ได้มา และจากการจดบันทึก แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาอภิปรายผลร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำผลการวิจัยที่สรุปและตีความมาเรียบเรียงเป็นผลการศึกษา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาสามารถอธิบายผลการวิจัยในแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาความเป็นผู้นำท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร จากผลการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้ง 17 คน ใน 6 ประเด็น ดังกล่าว นำไปสู่การสังเคราะห์ เพื่อหาข้อสรุปผลตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของ เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการสังเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาความเป็นผู้นำท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

ประเด็น	ผลการสังเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาความเป็นผู้นำท้องถิ่น
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานสรุปได้ว่า ทั้งกลุ่มข้าราชการภาครัฐและเอกชน รวมถึงกลุ่มประชาชน ต่างเห็นพ้องต้องกัน ในประเด็นสำคัญ คือ ปัญหาคุณภาพของงานก่อสร้าง ความไม่ทั่วถึงในการเข้าถึงบริการพื้นฐาน และข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอสำหรับดำเนินโครงการโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ถนน สะพาน การวางระบบระบายน้ำ และโครงสร้างสาธารณูปโภคต่าง ๆ ซึ่งล้วนเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ขณะที่กลุ่มข้าราชการและเอกชนให้ความสำคัญกับปัญหาเชิงการจัดการและการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการจัดบริการสาธารณะ ส่วนกลุ่มประชาชนมักเน้นผลกระทบโดยตรงจากปัญหาโครงสร้างพื้นฐานที่ยังคงมีความไม่ต่อเนื่องในการดำเนินงาน ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนและการแก้ไขปัญหายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยภาพรวมปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายด้านภาวะผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้เกิดความต่อเนื่อง ครอบคลุม และมีคุณภาพตามความต้องการของประชาชนและสังคม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็น	ผลการสังเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาความเป็นผู้นำท้องถิ่น
2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ	สภาพปัญหาภาวะผู้นำท้องถิ่นด้านการพัฒนาเศรษฐกิจปรากฏชัดว่าทั้งกลุ่มข้าราชการภาครัฐ เอกชน และกลุ่มประชาชนต่างมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องข้อจำกัดของการบริหารจัดการ ผู้บริหารท้องถิ่นยังขาดความสม่ำเสมอในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการผลักดันสินค้าและบริการของชุมชน การกระจายสินค้าสู่ตลาดภายนอก การบริหารจัดการงบประมาณ รวมถึงการวางแผนพัฒนาที่ยังคงไม่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นยังไม่เกิดประสิทธิภาพและไม่สามารถสร้างความเติบโตที่ยั่งยืนตามเป้าหมายที่วางไว้สภาพปัญหาภาวะผู้นำท้องถิ่นในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สะท้อนว่าทั้งกลุ่มข้าราชการภาครัฐและประชาชนพบว่าผู้บริหารท้องถิ่นยังมีความไม่ต่อเนื่องในการสนับสนุนและส่งเสริมเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นการผลักดันสินค้าในชุมชน การกระจายสินค้าสู่ตลาดภายนอก ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณและการวางแผนที่ยังไม่ตอบสนองหรือสอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการที่แท้จริงของคนในพื้นที่ ส่งผลให้เศรษฐกิจของชุมชนยังขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและทั่วถึง
3. ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ	สภาพปัญหาภาวะผู้นำท้องถิ่นในด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ พบว่าทั้งกลุ่มข้าราชการภาครัฐ เอกชน และประชาชนมีความเห็นตรงกันว่าผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในระดับที่ดีแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดในด้านการประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการจัดกิจกรรมนันทนาการและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยมาตรการและโครงการที่มีอยู่นั้นยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึง ส่งผลให้การกระตุ้นและสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การเล่นกีฬา และการดูแลสุขภาพยังขาดประสิทธิภาพและไม่เกิดผลในวงกว้างตามเป้าหมายที่วางไว้
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สภาพปัญหาภาวะผู้นำท้องถิ่นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สะท้อนให้เห็นว่าทั้งกลุ่มข้าราชการภาครัฐ เอกชน และประชาชนต่างมีความเห็นพ้องกันว่า มาตรการในด้านการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการและดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังขาดความเข้มงวดและประสิทธิผลที่ควรจะเป็น ผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังมีบทบาทจำกัดในการดำเนินงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งในด้านการปลูกป่าไม้ทดแทน การควบคุมการใช้สารเคมีในการเกษตร และการควบคุมมลพิษจากอุตสาหกรรม ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้การอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน และมีมติความรับผิดชอบของผู้นำท้องถิ่นยังขาดความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนด้านสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็น	ผลการสังเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาความเป็นผู้นำท้องถิ่น
5. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต	สภาพปัญหาภาวะผู้นำท้องถิ่นด้านสังคมและคุณภาพชีวิต พบว่าทั้งกลุ่มข้าราชการภาครัฐ เอกชน และประชาชนมีความเห็นร่วมกันว่า ผู้บริหารท้องถิ่นยังขาดความต่อเนื่องในการดูแล กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ และกลุ่มเปราะบางทางสังคม รวมถึงเร่งแก้ไขปัญหายาเสพติดและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มข้าราชการและเอกชนเน้นประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย เช่น จำนวนกล้องวงจรปิดและบุคลากรรักษาความปลอดภัยที่ยังไม่เพียงพอ ขณะที่กลุ่มประชาชนเน้นเรื่องการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์และเครื่องมือสำหรับดูแลกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ และเปราะบางในชุมชน ทำให้การพัฒนาและสนับสนุนคุณภาพชีวิตในบางประเด็นยังไม่ครอบคลุมความต้องการอย่างแท้จริงสภาพปัญหาภาวะผู้นำท้องถิ่นในด้านสังคมและคุณภาพชีวิต พบว่าทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าผู้บริหารท้องถิ่นยังขาดความต่อเนื่องในการดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ และกลุ่มเปราะบางทางสังคม รวมถึงการเร่งแก้ไขปัญหายาเสพติดและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งนี้ กลุ่มข้าราชการภาครัฐและเอกชนเน้นประเด็นเรื่องอุปกรณ์และกำลังคนสำหรับรักษาความปลอดภัย เช่น กล้องวงจรปิดและบุคลากรที่ยังไม่เพียงพอ ขณะที่กลุ่มประชาชนให้ความสำคัญกับการขาดเครื่องมือทางการแพทย์และบุคลากรสำหรับการดูแลกลุ่มเปราะบางและผู้สูงอายุ สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายและความไม่ครอบคลุมในการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิตของผู้นำท้องถิ่น
6. ด้านการเมืองและการบริหาร	สภาพปัญหาภาวะผู้นำท้องถิ่นด้านการเมืองและการบริหาร พบว่าทั้งข้าราชการภาครัฐ เอกชน และประชาชนมีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็นสำคัญ คือภาวะผู้นำท้องถิ่นยังขาดการสนับสนุนและการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ภาครัฐในท้องถิ่นยังไม่จัดกิจกรรมหรือโครงการที่สร้างองค์ความรู้ทางการเมืองให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างครอบคลุมเพียงพอ ส่งผลให้การบริหารงานและการพัฒนาการเมืองในท้องถิ่นยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถยกระดับศักยภาพการบริหารงานได้อย่างเต็มที่ โดยการพัฒนาองค์ความรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนทางการเมืองถือเป็นปัจจัยสำคัญที่เสริมสร้างกระบวนการบริหารงานในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างยั่งยืนสภาพปัญหาภาวะผู้นำท้องถิ่นด้านการเมืองและการบริหาร ประกอบด้วยข้อจำกัดสำคัญด้านการได้รับการสนับสนุนและประชาสัมพันธ์ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและไม่มีการบูรณาการให้ความรู้ด้านการเมืองแก่ประชาชน ส่งผลให้การยกระดับศักยภาพการบริหารงานท้องถิ่นและการพัฒนากระบวนการเมืองในพื้นที่ยังปรากฏปัญหาและขาดความมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร จากผลการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้ง 17 คน ใน 6 ประเด็น ดังกล่าว นำไปสู่การสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปผล ตามวัตถุประสงค์ ข้อ 2 เพื่อนำเสนอคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สังคมและคุณภาพชีวิต การเมืองและการบริหาร ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการสังเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

ประเด็น	ผลการสังเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน สรุปได้ว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารควรลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ควรเร่งแก้ไขปัญหาด้านคมนาคม การขยายระบบไฟฟ้าและน้ำประปา รวมถึงการจัดการระบบระบายน้ำ และควรมีการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาทำได้อย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ เนื่องจากการจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนที่ต้องเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ทันเวลาที่
2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ	คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สรุปได้ว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีโครงการส่งเสริมสนับสนุนสินค้า OTOP ที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน ซึ่งมีเอกลักษณ์ และขยายการส่งออกไปยังภูมิภาคต่าง ๆ จะช่วยเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้และกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน แต่มีบางประเด็นที่แตกต่างเล็กน้อย คือ กลุ่มข้าราชการภาครัฐและเอกชน จะเน้นเรื่อง การฝึกอบรมทักษะ ในการประกอบอาชีพตามความถนัดของคนในชุมชน เพื่อให้สามารถทำงานได้ตามความสามารถและความสนใจ และ เรื่องการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางเพื่อนำมาพัฒนาโครงการที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในชุมชน ขณะที่กลุ่มประชาชน จะเน้นเรื่อง การสำรวจความต้องการ ที่อยากให้ผู้บริหารควรลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ จุดเด่น จุดแข็ง จุดอ่อน และทรัพยากรในชุมชน เพื่อพัฒนางานอาชีพที่เหมาะสมกับภูมิปัญญาของแต่ละพื้นที่
3. ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ	คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ สรุปได้ว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการผ่านเสียงตามสายอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนทราบ และมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีตามเทศกาลประจำปี เช่น การหล่อเทียนวันเข้าพรรษา และพิธีทางศาสนาตามวัดวาอาราม รวมถึงการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมกิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อสร้างสุขภาพและความสัมพันธ์ที่ดี เช่น การจัดการแข่งขันกีฬากระหว่างเทศบาล หรือหน่วยงาน กับคนในชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	ผลการสังเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สรุปได้ว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีมาตรการควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ การตัดไม้ทำลายป่า การปล่อยน้ำเสีย และควันพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม อย่างเข้มงวด การสร้างระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมกิจกรรมการปลูกป่าไม้ทดแทนเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวอันเป็นการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนอย่างยั่งยืน และมีบางประเด็นที่กลุ่มประชาชน ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติม คือ ผู้บริหารควรลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อมชุมชนด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชน
5. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต	คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต สรุปได้ว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารควรทำงานร่วมกับผู้นำชุมชนเพื่อแก้ปัญหาสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชน จัดกำลังคนร่วมกันระหว่างเทศบาล หน่วยงานรัฐ และคนในชุมชน เพื่อดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างทั่วถึง ควรมีการจัดสรรงบประมาณ จัดซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์สำหรับดูแลผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ เพื่อสร้างสังคมที่มีคุณภาพและความปลอดภัยให้แก่คนในชุมชน และมีบางประเด็นที่กลุ่ม ข้าราชการภาคีรัฐและเอกชน ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติม คือ ควรมีมาตรการดูแลเยาวชนให้ห่างไกลจากยาเสพติด
6. ด้านการเมืองและการบริหาร	คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาด้านการเมืองและการบริหาร สรุปได้ว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า ในด้านการเมืองควรมีมาตรการที่เข้มงวดในการปราบปรามการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ให้ความรู้การเมืองท้องถิ่น พร้อมทั้งเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนมากยิ่งขึ้น ในด้านการบริหารงาน ยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเน้นเรื่อง ทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างเทศบาลกับคนในชุมชน มีระบบการตรวจสอบจากผู้มีส่วนได้เสียเพื่อสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือในการบริหารงานของเทศบาลที่ดี และมีบางประเด็นที่กลุ่มประชาชน ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติม คือ ในด้านการบริหาร ควรมีการปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงานให้ทันสมัยและเพียงพอ เพื่อให้บริการประชาชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยทำการอภิปรายผลตามข้อค้นพบจากการวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาความเป็นผู้นำท้องถิ่น เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า แม้เทศบาลจะพยายามแก้ไขปัญหาสาธารณูปโภคซึ่งเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น ถนน ระบบระบายน้ำ และประปา แต่ยังมีข้อจำกัดจากงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ทำให้การแก้ปัญหานั้น

ล่าช้าและไม่ทั่วถึง ซึ่งมีความสำคัญที่ควรต้องได้รับการแก้ไขปัญหาระดับต้นๆ เนื่องจากมีผลต่อการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานของประชาชนโดยตรง ประกอบกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอความต้องการยังมีจำกัด ทำให้บางโครงการไม่สอดคล้องกับบริบทความต้องการจริงของชุมชนที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมยศ รัตนปริยานุช (2565) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโป่งกุ่ม ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมักเผชิญอุปสรรคด้านงบประมาณและการประสานกับภาครัฐ ทำให้การพัฒนาชุมชนขาดความต่อเนื่อง และจำเป็นต้องเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างผู้นำ ภาครัฐ และประชาชนมากขึ้น

1.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ พบว่า ยังไม่ค่อยมีการนำรูปแบบการจัดการตลาดอย่างบูรณาการร่วมมือระหว่างภาครัฐ-เอกชน มาใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจในชุมชน การส่งเสริมสินค้า OTOP และการอบรมอาชีพที่ไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้ประชาชนยังมีรายได้ที่มั่นคง และไม่สามารถปรับตัวตามสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีบริบททางธรรมชาติต่างกัน ซึ่งควรมีการสนับสนุนอาชีพที่เหมาะสมตามภูมิสังคมอย่างจำเพาะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลธิดา มาลาม (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการในศตวรรษที่ 21 กับการผลิตบริการสาธารณะในยุค Thailand 4.0 พบว่า ผู้บริหารควรมีการวางแผนส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม ที่สอดคล้องกับด้านการบริหารจัดการหลัก ประสิทธิภาพสำหรับปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาการจัดทำบริการสาธารณะและการจัดการตลาดอย่างบูรณาการ ที่เกี่ยวข้องกับด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนได้ทันสมัย

1.3 ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ พบว่า ยังคงไม่ค่อยมีการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดกิจกรรมนันทนาการและการสืบสานวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระเสกสรรค์ ไชยชาติ และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโป่งกุ่ม ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้นำชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมกิจกรรมศาสนาและประเพณีที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ เพื่อธำรงอัตลักษณ์ของชุมชน และเชื่อมความสัมพันธ์และความสามัคคีอันดีระหว่างกัน

1.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ยังมีปัญหาเรื่องมาตรการบังคับใช้กฎหมายกำกับดูแลด้านการควบคุมการตัดไม้ทำลายป่า และการปล่อยของเสียลงแม่น้ำจากโรงงานอุตสาหกรรม ยังไม่เข้มงวดเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบงกชมาศ เอกเอี่ยม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำชุมชนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความยั่งยืนของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ควรใช้ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมแบบทีมงาน ที่เน้นงานควบคุมความสัมพันธ์ และวางกลยุทธ์เชิงรุกโดยมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรของชุมชนร่วมกัน

1.5 ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต พบว่า คนในชุมชนบางส่วนยังคงว่างงานเยาวชนขาดการศึกษาและเสี่ยงติดยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรมที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบกับอุปกรณ์สำหรับการดูแลสุขภาพความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชนยังมีไม่เพียงพอเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระเสกสรรค์ ไชยชาติ และคณะ (2565) พบว่า ผู้นำชุมชนควรมีบทบาทขับเคลื่อนด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ควบคู่ไปพร้อมกัน เพื่อแก้ปัญหาว่างงาน ยาเสพติด และส่งเสริมการรวมกลุ่มสร้างอาชีพ โดยเน้นการแก้ปัญหาด้วยพลังของชุมชน

1.6 ด้านการเมืองและการบริหาร พบว่า ประชาชนยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าที่ควร ขาดความเชื่อมั่นต่อนโยบายในการแก้ไขปัญหา ระบบการเมืองท้องถิ่น และบุคลากรของเทศบาลยังไม่ค่อยมีความรู้ด้านการบริหารภาครัฐ ทักษะเทคโนโลยีเพื่อยกระดับการให้บริการ และการทำงานอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสิษฐ์ บุญถนอม และปริญญา ห์นุโพธิ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้นำชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรมีการแสดงภาวะผู้นำที่ยืดหยุ่นที่เน้นประโยชน์ส่วนรวม รับฟังผู้อื่นและส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรที่เหมาะสมตรงกับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน

2. คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ของเทศบาลตำบล นาโพธิ์พัฒนา อำเภอศรี จังหวัดชุมพร

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารควรใช้ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์และแบบมุ่งงาน ควรมีการลงพื้นที่สำรวจปัญหา รับฟังชุมชน และวางแผนจัดบริการสาธารณะให้ตรงจุด ควบคู่กับการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง พร้อมจัดสรรงบประมาณจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านโยธา พัฒนาระบบถนน ไฟฟ้า ประปา และท่อระบายน้ำให้ทั่วถึง โดยเฉพาะพื้นที่ชนบท เพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิศ เส่าแก้ว และคณะ (2558) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การให้บริการโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลในจังหวัดกำแพงเพชรอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารและผู้นำชุมชนร่วมตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อสร้างระบบไฟฟ้า น้ำประปา และควบคุมมาตรฐานงานก่อสร้างก่อนส่งมอบ เพื่อให้ผู้รับเหมารับผิดชอบต่อแก้ไขจุดบกพร่องให้สมบูรณ์ และดาวิกา ชูสี และชัยนันท์ธรณ์ ขาวงาม (2566) ที่ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การก่อสร้างถนน) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ พบว่า การก่อสร้างถนนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก และได้เสนอให้ผู้บริหารควรกำกับงานให้เสร็จตามกำหนด เพราะโครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตประชาชนและควรเร่งแก้ปัญหาให้ทันเวลา

2.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ พบว่า ผู้บริหารควรมีการลงพื้นที่สำรวจบริบทท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลมาเสนอแนะแนวทางอาชีพที่สอดคล้องกับทรัพยากรของชุมชน โดยใช้ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานและตามสถานการณ์ ควบคู่กับนโยบายส่งเสริมสินค้า OTOP และการจัดการตลาดแบบมีส่วนร่วม เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลธิดา มาลาม (2563) พบว่า การวางแผนส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการวางแผนที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ยึดการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักความเสมอภาค ความรับผิดชอบ และประสิทธิภาพ ในการพัฒนาบริการสาธารณะทางเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างทันสมัย

2.3 ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ พบว่า ผู้บริหารควรใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการผ่านเสียงตามสายอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดกิจกรรมชุมชนร่วมกัน เช่น จัดให้มีการแข่งขันกีฬาและประเพณีท้องถิ่นร่วมกันระหว่างเทศบาลและคนในชุมชน ซึ่งจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำกับคนในชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การจัดบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติยศ ระวะนาวิก และศุภชัย ยาวะประภาษ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย พบว่า การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความรักความสามัคคีให้แก่คนในชุมชน ช่วยให้การทำงานเป็นทีม มีการประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐกับประชาชนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างทั่วถึง

2.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารควรใช้ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน โดยเน้นการลงพื้นที่ตรวจสอบปัญหาสิ่งแวดล้อมเพื่อวางแผนแนวทางแก้ไขให้ตรงกับความต้องการชุมชน ควบคู่กับการออกมาตรการควบคุมการตัดไม้และมลพิษ พร้อมส่งเสริมกิจกรรมปลูกป่า คัดแยกขยะ และสร้างความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธินันท์ บุญเรือง (2562) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเศรษฐกิจสีเขียวในจังหวัดอุดรธานี ที่เสนอรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเศรษฐกิจสีเขียว โดยผู้นำต้องมีคุณลักษณะ 7 ด้าน ได้แก่ 1) การเป็นแบบอย่างที่ดี 2) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม 3) การสร้างแรงบันดาลใจ 4) การกระตุ้นการใช้ปัญญา 5) การคำนึงถึง

ปัจเจกบุคคล 6) ความคิดสร้างสรรค์ และ 7) การมีอุดมการณ์ รวมถึงใช้ MAEPHUN Model ที่เน้นการบริหารทรัพยากรอย่างรอบด้าน สร้างความตระหนัก เชื่อมโยงเครือข่าย และใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างสูงสุด”

2.5 ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต พบว่า ผู้บริหารควรร่วมมือกับผู้นำชุมชนและหน่วยงานรัฐในการดูแลความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตประชาชน โดยใช้ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน ควรมีการสรรงงบประมาณสำหรับจัดหาอุปกรณ์ดูแลผู้ป่วย ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และวางมาตรการป้องกันเยาวชนจากยาเสพติดเพื่อลดอาชญากรรมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมยศ รัตนปริยานุช (2565) พบว่า ผู้นำชุมชนควรมีบทบาทเชิงรุกทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาครัฐ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ ลดปัญหาว่างงาน ยาเสพติด และอาชญากรรมในชุมชน

2.6 ด้านการเมืองและการบริหาร พบว่า ผู้บริหาร ข้าราชการ และประชาชนควรร่วมกันต่อต้านการทุจริตและซื้อสิทธิขายเสียง โดยใช้ภาวะผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ควรยึดหลักธรรมาภิบาล คัดเลือกบุคลากรด้วยคุณธรรม ลงพื้นที่รับฟังประชาชน และปรับปรุงอุปกรณ์ให้ทันสมัยเพื่อยกระดับการบริหารที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพงศ์ หนูนารถ และคณะ (2562) ที่ศึกษาเรื่องบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารในเทศบาลตำบลชะมาย อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ได้เสนอให้มีการอบรมเพิ่มทักษะบริหาร ลงพื้นที่สื่อสารกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเข้าใจและตรงจุด

องค์ความรู้ใหม่

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย คือ สภาพปัญหาภาวะผู้นำผู้บริหารท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ยังมีภาวะผู้นำในการทำงานเชิงรุกค่อนข้างน้อย การวางแผนแก้ไขปัญหาระยะยาว และการจัดบริการสาธารณะที่ขาดการใช้ข้อมูลสำรวจและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นฐาน จึงควรแก้ไขปัญหาดังนี้

1. การใช้ภาวะผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์ในการทำงานอย่างมีส่วนร่วม กันระหว่าง เทศบาล ชุมชน และภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้ทันต่อสถานการณ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชน และความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนได้ ซึ่งเหมาะกับสภาพแวดล้อมที่ต้องการพัฒนาอย่างรอบด้าน

2. การใช้ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานและตามสถานการณ์ โดยการลงพื้นที่สำรวจความต้องการของคนในชุมชน นำข้อมูลมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และนำข้อค้นพบที่ได้มาเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อนำไปใช้ในการจัดบริการสาธารณะ แก้ไขปัญหา/พัฒนา ความต้องการคนในชุมชน ที่สอดคล้องกับบริบท พื้นที่ตามสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจลงพื้นที่ไปวิเคราะห์ วางแผน สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหา อันจะนำไปสู่การกำหนดเป็นนโยบาย/โครงการ บริการสาธารณะ ที่ตรงกับความต้องการในการแก้ไขปัญหาพัฒนาในพื้นที่ของชุมชนได้ตรงจุดมากที่สุด และช่วยให้เทศบาลสามารถจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ มาสนับสนุนการทำงานอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรกำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและเป็นธรรม เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอปัญหาและความต้องการ เพื่อให้การวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพ

จริงในพื้นที่ รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

1.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ควรส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นโดยการสนับสนุนอาชีพที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและสินค้า OTOP รวมทั้งพัฒนาระบบตลาดชุมชนแบบบูรณาการระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน

1.3 ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ ควรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนากิจกรรมทางการศึกษาและนันทนาการให้สอดคล้องกับวิถีชุมชน พร้อมทั้งอนุรักษ์ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างอัตลักษณ์และความสามัคคีของคนในสังคม

1.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรดำเนินมาตรการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด ควบคู่ไปกับการปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนกิจกรรมการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน พร้อมสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

1.5 ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ควรเพิ่มศักยภาพในการจัดบริการด้านสาธารณสุข การดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ และกลุ่มเปราะบาง รวมทั้งสนับสนุนการรวมกลุ่มประกอบอาชีพเพื่อลดปัญหาว่างงานและยาเสพติด ส่งเสริมการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างรอบด้าน

1.6 ด้านการเมืองและการบริหาร ควรเสริมสร้างการบริหารงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ จัดอบรมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีทักษะที่เหมาะสมกับบริบทสังคมสมัยใหม่ รวมถึงเปิดพื้นที่สื่อสารกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างและมีความหลากหลายมากขึ้น ครอบคลุมทั้งผู้นำท้องถิ่น ข้าราชการประจำ นักการเมืองท้องถิ่น ผู้แทนภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและสะท้อนมุมมองจากหลายภาคส่วนมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในเทศบาลแต่ละแห่งหรือแต่ละจังหวัด เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างด้านปัญหา และคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อสรุปเชิงนโยบายที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในวงกว้าง

2.3 ควรใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยเพิ่มการสำรวจเชิงปริมาณ เช่น แบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลเชิงสถิติ ประกอบการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จะทำให้ผลการวิจัยมีความลุ่มลึกและมีความครอบคลุมประเด็นเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาติดตามผลการพัฒนาในระยะยาว เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่น ที่ถูกนำไปใช้จริง ว่าสามารถแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างต่อเนื่องเพียงใด

2.5 ควรบูรณาการมิติใหม่ เช่น การบริหารจัดการสมัยใหม่ เทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมการมีส่วนร่วม หรือแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้การวิจัยสอดคล้องกับบริบททางสังคมและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

เกียรติยศ ระวะนาวิก และศุภชัย ยาวะประภาษ. (2565). การบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย.

วารสาร มจร การพัฒนาสังคม, 7(3), 123–136.

กุลจิตา มาลาม. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการในศตวรรษที่ 21 กับการผลิตบริการสาธารณะในยุค Thailand 4.0.

วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 4(3), 189–204.

- จรัส สุวรรณมาลา. (2558). *การพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น บนเส้นทางการกระจายอำนาจของไทยในดุลอำนาจในการเมืองการปกครองไทย*. สถาบันพระปกเกล้า.
- ชลธิศ เส่าแก้ว, อีริวิสิฐ มุลงามกุล และรัตนภรณ์ สืบสุข. (2558). แนวทางการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลในจังหวัดกำแพงเพชร. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร* 22 ธันวาคม 2558 หน้า 279-290. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ณัฐสุวัชร เสี่ยงกิ่ง. (2560). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดาวิกา ชูลี และชัยนันทธรณ์ ขาวงาม. (2566). ประสิทธิภาพการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การก่อสร้างถนน) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ. *วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ*, 4(2), 57-71.
- เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา. (2566). *แผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา 2566-2570*. สืบค้น 25 มกราคม 2567 จาก https://www.naphopattana.go.th/news.php?cat_id=22.
- บงกชมาศ เอกเอี่ยม. (2562). ภาวะผู้นำชุมชนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความยั่งยืนของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร*, 36(3), 102-113.
- พุทธิชนันท์ บุญเรือง. (2562). *รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเศรษฐกิจสีเขียวในจังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พระเสกสรรค์ ไชยชาติ, ณรงค์ศักดิ์ ตัวคำ, ภัทรชัย อุทาพันธ์, สุรัชย์ พุดชู และวินิจ ผาเจริญ. (2565). มหาตมะ คานธี : การเคลื่อนไหวเรียกร้องต่อสู้แบบสันติยาเคราะห์. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 11(12), 166-180.
- พัชรพร ทองจันทร์นาม และภักดี โพธิ์สิงห์. (2562). รูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร. *การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล ครั้งที่ 5 “การบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล: กฎหมาย ความเป็นธรรม และการกลับคืนสู่ประชาธิปไตย”* 1 – 2 พฤศจิกายน 2562 หน้า 887-898. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พุกษา เครือแสง. (2558). คุณภาพการศึกษาไทยกับมาตรฐานการบริการสาธารณะของรัฐ. *วารสารนักบริหาร*, 35(2), 46-60.
- พิสิษฐ์ บุญนอม และปริญญา หรุษโพธิ์. (2564). แนวทางการดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นำชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแกอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 13(2), 249-266.
- ศิริพงศ์ หนูนารถ, กันตภณ หนูทองแก้ว และเดชชาติ ตรีทรัพย์ (2562). บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารในเทศบาลตำบลชะมาย อำเภอทุ่งสงจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 4(2), 49-63.
- ศิริพร รักษ์เจริญ. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว เชิงนิเวศขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(2), 1172-1187.
- เศรษฐพร หนูหนู, กิตติคุณ ตัวสงค์ และพระมหาโชติณีพิฐพนธ์ สุทธิจิตโต (ผลเจริญ). (2560). การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. *วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์*, 2(2), 109-122.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2560). *ศาสตร์และศิลป์ของผู้นำที่ครองใจคน*. สำนักพิมพ์สมาร์ทไลฟ์.

สมยศ รัตนปรียานุช. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเทศบาลตำบลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบล
ในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(8), 292-308.

เสาวนีย์ เกริกฤกษ์. (ม.ป.ป.). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม. *Law For Asean*.
สืบค้น 25 มกราคม 2567 จาก <https://lawforasean.krisdika.go.th/File/files/1532560323.72902f5246cb96465c5d26e2921162e3.pdf>.